

Vanhusneuvostopäivät 17. – 19.10.2022

Ryhmätyö 1:

- Vanhusneuvostotyö vuonna 2022 kunnassa
- Muutoksen negatiiviset puolet
- Yhdistyksien asema

Ryhmä 1

- Omasta kunnasta
 - Paljon pienistä kunnista jäseniä
 - Keskitytään konkreettisiin asioihin, onnistuvat helposti, koska tunnetaan ihmiset ja paikat
 - Ongelmana yhdistetyt vammais- ja vanhusneuvostot
 - Vammaisneuvostojen jäsenet eivät ole paikalla, kokoustekninen haaste
 - Kaikilla pitäisi olla varajäsenet, jotta kokoukset toimivat
 - Puheenjohtajuuksia oli monenlaisia, mm. kunnanjohtajia
 - Keravalla kiertävä puheenjohtajuus eläkeläisjärjestöillä
- Vahvuutena
 - Hyvä sihteeri, laati kokouksen aikana jo pöytäkirjaa
 - Perustettu työvaliokunta valmistelemaan, jos laaja neuvosto
 - Osalla talousarvio, osalla ei
 - Osalla neuvoston jäsenistä kokouspalkkio, osalla ei
 - Kokouspalkkio tuo arvontaa työlle
 - On hyvä, että vanhusneuvosto on ei-poliittinen, vaan järjestöjen edustajista koottu
- Mitä jää kunnalle
 - Aloitteiden teko, toiveita etenkin yhdistyksiltä kehittämiskohteille
 - Neuvoston yhtenä toiminnan kohteena laadunvalvonta
- Negatiivisia puolia muutoksessa
 - Jatkossa paikallistuntemus korostuu, jotta neuvoston rooli on selkeä
 - Paikallinen hyvinvointi on tärkeää, paikalliset ratkaisut korostuvat
 - Naapurikuntien neuvostojen keskinäinen yhteistyö tärkeää, tulee lisätä
 - Painopisteet liikunnassa, esim. tilat, ja kulttuurissa

- Uuteen kenttään ei ”totuta”, vaan jatketaan entiseen malliin, vain soteasiat puuttuvat
- On myös kysytty, että mitä vanhusneuvostolla edes tehdään, kun soteasiat siirtyvät
- Toimintatavat ja –asiat ovat muuttuneet jo vuosien aikana
- Yhdistyksien asema
 - Yhdistysten avustusten saaminen on tärkeää, etenkin toimitiloihin on elinehto
 - Toiminnan esittelemisen, vaikka torilla voisi saada ihmisiä aktiiviseksi
 - Jos toimintaan sisältyy retkiä, jotka houkuttelevat
 - Yhdistyksellä houkuttelee myös ilmainen harrastustoiminta

Ryhmä 2

- Vanhusneuvostotyö vuonna 2022 kunnassa
 - Karkkilassa toimii juuri ja juuri, resursseja ei tarpeeksi
 - Akaassa toimii
 - Vantaalla uusia ihmisiä, mutta toimii
 - Valkeakoskella toimii hyvin, otetaan kantaa, viedään asioita eteenpäin
 - Orivedellä toimii, on viranhaltija sihteerinä
 - Samoin Ulvilassa toimii ja on viranhaltija sihteerinä
 - Vaasassa siirrytty edunvalvontaan, alussa oli virkistykseen keskittyvää
 - Kunnallisella puolella jää suppeammin aiheita
 - Vanhusneuvola-asia etenee
 - Tehdään pohjoismaisella mallilla ja yhteistyöllä, Age friendly city-verkostoon
 - Toivotaan verkoston nimelle myös suomenkielistä käännöstä
 - Kehotetaan muuallakin kuntia hakeutumaan verkostoon
 - Pöytyällä on yhdistetty neuvostot, ikäihmisiltä ei tule tietoa tarpeeksi
 - Äskettäin tehtyyn kyselyyn liian vähän vastauksia
 - Järvenpäässä asiat kohtuullisesti, erittäin aktiivista
- Aluemuutos kunnassa
 - Ei näy monessa kunnassa
 - Vaasassa näkyy, tehdään ylhäältä alas, eli just väärinpäin
 - Terveyskeskusten tilanne keskusteluttaa, odottavat investointia
 - Vantaalla käytetään poliittista valtaa neuvostojen perustamisessa
 - Pirkanmaalla etenee yhteistyöselvitys
- Kunnan vahvuudet tulevaan
 - Ei osata vielä sanoa
 - Uusi hv-keskus ryhmäytynyt hyvin

- Aktiivisuus lisääntynyt, positiivisuutta on
- Aktiivinen vanhusneuvosto
- Yhteisöllisyys plussaa
- Mitä kunnalle jää?
 - Ennaltaehkäisy, eli ”kaikki muu”: infra, rakentaminen, kulttuuri, liikunta
 - Onko penkkejä, onko bussikatoksia
 - Otetaan aktiivisesti osaa myös kaavoitukseen
- Yhdistyksien rooli
 - Yhdistyksien rooli tulee olemaan se, minkä se ottaa, rooli on jokaisen yhdistyksen vastuulla
 - Kukaan ei tule antamaan roolia vaikutuselimenä

Ryhmä 3

- Ryhmässä monelle vanhusneuvostotyö uutta, eivät välttämättä neuvostojen jäseniä
- Vanhusneuvostot todella erilaisia, osassa vain eläkeläisjärjestöt, osassa useampia
 - Osassa vain poliittiset ryhmät
- Osassa kunnista on jo tehty päätöksiä alueisiin liittymisestä
 - Osassa alueista jo pitkällä, osassa ei ole edes aloitettu
 - Osassa ei ole kuultu kunnallisia vanhusneuvostoja
 - Pohjanmaalla ollaan jo etuajassa, alueellinen neuvosto on nimetty jo vuoden alussa
 - Kunnalliset ovat antaneet yhden henkilön esitykset alueelliseen neuvostoon
 - Varsinais-Suomessa on perustettu, muttei vielä päätöksiä kenet sinne nimetään
- Neuvoston vahvuudet tulevaan
 - Paljon osaavia jäseniä
 - Toivotaan valittavaksi jäseniä, jotka tuntevat alueelle kuuluvia asioita
- Kuntiin jää
 - Hyvinvointiin ja ennaltaehkäisyyn liittyvä työ: liikunta, infra, kulttuuri
 - Vanhusten tuki puuttuu, osa vanhuksista ei tule kuulluksi, osa jää yksin kotiin
 - Etsivä vanhustyö olisi toivottavaa
 - Paikallinen vaikuttaminen ja valvonta säilytettävä kuntatasolla
- Negatiiviset muutokset
 - Alueella tulee katsoa koko alueen näkökulmasta, ei kunnan
 - Vanhukset eivät saa unohtua yksinäisyyteen
- Yhdistyksien asema
 - Jäsenmäärä putoaa, on nähty näin tapahtuvan

- Jäsenistön pitovoima on huonontunut
- Harrastusryhmissä on vakiintunut porukka, sitä kautta jäsenet pysyvät yhdistyksissä
- Järjestöillä on avustusten määrän putoaminen pelkona, isommissa yhdistyksissä myös veikkaustuloihin perustuvien avustusten putoaminen
- Ei tiedossa, tuleeko jatkossa alueelta vai kunnan tukena, esim. ilmaiset tilat
- Esim. säätiöissä voisi olla rahaa, tai Elon Muskillalla
- Tilojen maksuttomuus jättää resursseja järjestölle enemmän itse toimintaan
- EKL: ja Eläkeläisten yhteistyön lisääminen potentiaalinen mahdollisuus järjestökentän vahvistamiseen
 - Tai ihan kaikkien EETU-järjestöjen
- Omien eläkeläisjärjestöjen yhteistyö, vierailutoiminta eri kuntiin
- Yhdistysten rooli saattaa kasvaa aluemuutosten myötä, kun vapaaehtoistoimintaa tullaan tarvitsemaan ikäihmisten asioissa

Ryhmä 4

- Vanhusneuvoston nykytila, näkykö aluemuutos
 - Näky
- Vahvuuksia kunnassa
 - Yhteydet pelittävät lautakunnissa, suorat yhteydet aluepäättäjiin ja – henkilöihin
 - Vanhusneuvostoissa hyvät henkilökohtaiset välit asioiden eteenpäin viemistä
 - Puoluepolitiikka tosin myös sotkee välejä
- Kunnille jää
 - Hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisyn puolelta: kaavoitus, kulttuuri, liikunta jne.
 - Vanhusneuvostojen tulee hätistellä kuntia vähemmistöjen huomioimisesta
- Negatiiviset puolet
 - Tilojen ja budjetin puute, henkilöstön järjestelyt
 - Asioita voi poliittisista syistä olla vaikea saada etenemään
 - Joissain neuvostoissa ei käsitetä, että asioita silti jää sote-asioiden jälkeenkin
 - Keskustelua ikäihmisten palveluiden riittämättömyydestä
- Yhdistykset
 - Tulevaisuutta ei nähdä hyvänä, jäsenkato jatkuu
 - Toimintatapojen tulee muuttua
 - Yhdistysten tekemä vapaaehtoistyö on kunnille ensiarvoisen tärkeää
 - Kuntien tulisi saada tietoon yhdistysten tekemä työ, vastineeksi saisi esim. tiloja
 - Vapaaehtoistuntien kirjaaminen ja työn määrän esille tuominen

- Tukien pieneneminen huolettaa, miten käy sote-sektorin puitteissa saaduille avustuksille
- Onko toiminnalle tilausta? On varmaan, yhdistyksen tulee vain elää ajassa mukana
- Tiedotetaan toiminnasta, jotta saataisiin lisää jäseniä

Ryhmä 5

- Nykytila vanhusneuvostoissa kunnissa
- Minimitilanne vanhusneuvostossa, että varajäsen tietää vanhusneuvoston, ehkä jopa puheenjohtajan
 - Muut päättäjät eivät kuuntele, mitä vanhusneuvosto tekee
 - Koetaan kahvikerhoksi
- Positiivinen asia, että kunnille palautuu entistä enemmän perintörahoja, kun väestöä lähtee
 - Vanhusneuvosto on saanut itse suunnitella toimintaa, etenkin liikuntaa, joka lisää hyvinvointia
 - Esim. Mikkelissä liukuesteasia, johon käytettiin 50 000€
 - Huomioitiin myös mediassa, toisin kuin moni muu neuvoston tekemä asia
 - Positiivista näkyvyyttä, vaikka moni muu asia ei näy
- Näkyvyyttä olisi myös näkyä toreilla ja keskuksissa
- Puheenjohtajakysymys neuvostossa
 - Esim. puheenjohtajakierto kaupunginhallituksen mukaisesti
 - Vanhusneuvoston toimikausi 2 vai 4 vuotta, onko pidempi parempi, pidemmässä ajassa porukasta tulee yhtenäisempi
- Pitää olla sisäistä paloa asiaan, persoonat tulevat näkyvimmin esiin
 - Pitää osata myös siirtyä sivuun, kun ”palo” alkaa sammua
- Pirkanmaalla tiedottaminen ei hyvä, kun kolme infotilaisuutta aluemuutoksesta vain netissä
 - Tulisi olla parempi tiedotuksellinen minimi, jotta tiedottaminen olisi aidosti saavutettavaa myös ei-digitaalista viestintää seuraaville
- Liikunta jää kunnalle ja kunnalliselle neuvostolle
 - Liittyä tilat ja ohjanta, molempien maksuttomuus

- Liikuntaa tulisi olla esim. hoivalaitoksissa, muttei ole tarpeeksi
- Neuvosto pääsee suunnittelemaan liikuntapaikkoja

- Kannattaa kysyä rahoitusta kunnalta, jos tulee idea
 - Vanhusneuvostolta voi puuttua selvä budjetti, mutta kulut tulevat silti korvatuksi
 - Esim. neuvoston määrärahoista korvataan esiintyjäpalkkiot tapahtumiin
- Sihteerin saaminen erittäin tärkeää, tulisi olla motivoitunut
- Aloitteet eivät etene tai mene läpi neuvoston tahdon mukaisesti
- Tulisiko olla yhteys hallitsevaan puolueeseen/ryhmään
- Usein aloitteet merkataan vain tiedoksi, eikä valtuustossa käydä niistä aitoa keskustelua tai jatkotoimenpiteitä

- Kuljetuspalvelut saatu paremmiksi yhdessä kunnassa
- Pääsy myös kaavoitukseen
- Kaupunginhallituksen edustus neuvostossa suora tie päätöksentekoon
- Neuvostolaisen tulisi olla aktiivinen yhdistykseen ja yhdistyksen neuvostolaisen suuntaan